

L'OPINIÓ

Any V-Número 304
Preu: 10 cèntims

BARCELONA • Dimecres, 25 de maig 1932

LA LLIBERTAT ES UN FET

Amb la discussió de l'Estatut de Catalunya al Parlament, ha passat el que havia de passar, que és el que nosaltres pronosticàvem que passaria, perquè, afortunadament, acostumem a tenir una mica d'ull.

De la República engà, han estat molts els catalans que no tenien fe. Potser han estat en majoria i tot. No els en fem cap retrat, perquè la fe és una cosa que no es compra ni es ven; que se'n té o no se'n té i no s'hi pot fer més. Hi ha hagut, però, molta part de gent de dreta que no tenia fe, voluntàriament, perquè li desplaïa el tomb que anaven donant les coses, i com que veia que l'oposició catalana s'havia manifestat, radicalment, cap a l'esquerra, més s'estimava que Catalunya no aconseguís la seva llibertat, abans que admetre la possibilitat — millor diriem la probabilitat, la seguretat — que fos governada per forces d'un altre partit que no fos de dreta. Són uns catalans, que abans que ésser governats per catalans d'esquerra, preferien seguir essent governats per espanyols. Entre aquests catalans hi ha, naturalment, tots els afiliats a la Lliga i en l'aspecte econòmic, tots els propietaris agricultors en bloc.

No tenien fe, o no volien tenir-ne perquè els semblava que a còpia de dir que al Parlament de la República "no ens donarien res", arribarien a crear un ambient que es concretés en forma que Catalunya seguís en el règim nou, exactament igual que amb la Monarquia.

Tot aquest temps, molts catalans han estat derrotistes. —No ens el donaran pas! — sentieu. —Ens el donaran tan retallat, que no valdrà la pena. —Dels espanyols no en podem pas esperar res. I quan llegien que Royo, Unamuno, Emiliano, Melquiades, Maura, llançaven una de les seves clàssiques diatribes contra Catalunya, el cor se'ls eixamplava. I quan El Imparcial iniciava la seva campanya contra l'Estatut de Catalunya, els catalans que no desitgen que s'aprovi perquè saben que Catalunya no marxarà en el camí de la llibertat enquadrada en normes de dreta, s'alegraven que El Imparcial enverinés l'ambient, i als catalans de poca fe els venia bé d'acabar-la de perdre, perquè són temperamentalment acoquinats i el fet d'ésser catalans no els dona ardidesa per a proclamar que per damunt de Royo, d'Albas i de periòdics monàrquics encoberts, hi ha Catalunya amb la voluntat ferma de viure la seva vida, lliure, perquè aquesta és la voluntat dels catalans, que no pot tórcer cap d'aquells senyors, ni cap d'aquells periòdics.

Tot aquests temps nosaltres hem dit que Catalunya tindria el seu Estatut. Perquè no estem en règim monàrquic, sinó que estem en règim republicà, i la República no és possible que coaccioni cap home ni cap col·lectivitat que dintre de la llei vulgui manifestar-se lliurement.

I el temps ens ha anat donant la raó, i cada dia que passa ens l'està donant. Avui ja ningú no dubta que l'Estatut de Catalunya serà aprovat. Ningú no en dubta, ni tan sols es dubta que aquest Estatut continuarà tot allò que en l'ordre de l'ensenyament, de la justícia, de l'ordre públic, de la Hisenda, de les obres públiques, és de raó natural que un poble autònom tingui.

Van caient totes les trinxeres més o menys fortes que s'aixecaven. Van desapareixent tots els obstacles. Van essent vençuts els enemics tradicionals, i els amics que ho eren amb reserves, van essent-ho sense.

L'Estatut de Catalunya és un fet. Hem anunciat sempre, que ho seria. Si no hagués vingut planerament, l'hauríem fet venir nosaltres: l'Esquerra Republicana. Per això deiem que l'Estatut de Catalunya no podia deixar de venir. Perquè el nostre amor a la llibertat, ens hauria dut, si hagués calgut, fins allà on hagués calgut per veure-la implantada.

ELS RADICALS I L'ESTATUT

El senyor Lerroux deixa en llibertat els seus diputats, però no voldria que la minoria semblés una olla de grills

Madrid, 24. — Als passadissos del Congrés han sostingut una animada conversa els senyors Lerroux, Reimora i altres diputats.

El senyor Calderon ha dit al senyor Lerroux que havia d'haver interpretat en el seu discurs l'opinió que el segueix unànime contra l'Estatut de Catalunya.

El diputat agrari ha recordat les campanyes del senyor Lerroux a Barcelona i ha dit, per últim, al cap radical, que l'Estatut anava en contra de la Constitució.

El senyor Reimora ha defensat l'actitud contra l'Estatut i ha dit que molts de radicals votaran en contra.

El senyor Lerroux els ha contestat que ell havia parlat i que les seves campanyes de Barcelona anaven contra el separatisme i solament contra el separatisme.

L'Estatut no entranya separatisme i s'ajusta a la cosa que, per la seva part, considera que és Espanya. Si res hi ha que va contra la Constitució, votarà en contra.

Al seu judici, les facultats que es concedeixen en el dictamen són constitucionals. Es clar que cal discutir i discutir-ho tot, puix que, el contrari, equivaldria a una dictadura parlamentària.

S'ha de donar a Catalunya, no el mínim, sinó el que sigui just, i tot allò que no danya l'interès nacional i que no danyi la unitat de la República.

Ha dit que havia concedit llibertat als diputats, però que, malgrat això, demà els reunirà per tal de canviar impressions perquè la minoria no doni la impressió d'una olla de grills.

Probablement la reunió de demà dels radicals es celebrarà al domicili de don Alejandro Lerroux.

Gestions de l'Ajuntament de Sabadell

PER A LA INSTAL·LACIÓ D'UNA BASE AERIA

Madrid, 24. — Una comissió, formada pel senyor Pere Nitet, primer tinent d'alcalde de Sabadell; Antoni Campmajó, president del Club d'Aviació de Sabadell, i el senyor Altura Pujada, secretari de l'Ajuntament de Sabadell, han visitat aquest matí el sots-secretari de Guerra per donar-li compte de l'acord adoptat per l'Ajuntament de Sabadell de cedir uns terrenys al ram de Guerra, valorats en un milió de pessetes, perquè construïxin en aquella població la base aèria de l'Ebre.

Els comissionats visitaran demà el ministre de la Guerra per lliurar-li l'acord en ferm de l'Ajuntament de Sabadell.

LES ASPIRACIONS CATALANES

El senyor Azaña repetirà el que va manifestar a Barcelona en ocasió de la visita dels intel·lectuals castellans

Madrid, 24. — Al "Liberal" Roberto Castrovido es refereix a les llibertats regionals. Diu que són molts els republicans que anteriorment al pacte de San Sebastián treballaren per l'autonomia i recorda l'últim viatge dels intel·lectuals castellans a Barcelona, excursió a la que fou invitat don Manuel Azaña. Afegeix que lo que aquest va dir en aquella ocasió a Barcelona serà lo que digui a l'intervindre en el debat de totalitat de l'Estatut.

Ara riurem!...

Madrid, 24. — El senyor Royo Villanova, que només pensava intervenir en la discussió de l'articulat de l'Estatut, ha decidit intervenir en el debat de totalitat abans que intervingui el senyor Azaña. Avui ha sol·licitat del senyor Besteiro el torn per al dijous o divendres vinent.

Creu el senyor Royo Villanova que encara no s'ha plantejat el debat polític, ja que cap dels oradors no ha profunditzat el problema.

Interrogat pels periodistes, el senyor Royo Villanova ha manifestat que l'ha satisfet el discurs del senyor Lerroux. En primer terme, ha indicat el senyor Royo Villanova, el senyor Lerroux digué que no transigiria amb res que atenti la unitat nacional; després ha deixat en llibertat la seva minoria, perquè entén que no es pot aplicar la disciplina dels partits a un assumpte de consciència i per últim ha dit que la pàtria està per damunt de tot.

M'accontento amb aquestes tres afirmacions—ha acabat dient el senyor Royo Villanova.

EL CAP DELS NACIONALISTES ESPANYOLS ES DONA DE MENYS DE RESIDIR EN UN POBLE ESPANYOL

MADRID, 24.—El doctor Albiñana, que ha estat deportat a Martillandrán, s'ha adreçat al degà del Col·legi d'advocats, D. Melquiades Alvarez, comunicant-li que el diumenge passat, a les cinc de la matinada, fou conduït a Les Hurdes, sense que pogués entaular el recurs legal de 24 hores que la llei concedeix.

Afegeix el senyor Albiñana que Martillandrán és completament inhabitable i que es veu obligat a dormir a terra, entre animals, per la qual cosa reclama del públic un mínim de respecte als drets humans.

Alejandro Lerroux ha dit:

"S'ha de donar a Catalunya no el mínim, sinó el que sigui just".

L'ESTATUT, AL PARLAMENT

EL CAP DE GOVERN PARLARA DEMA, PROBABLEMENT

Madrid, 24. — En acabar la sessió de les Corts, manifestà el senyor Besteiro als periodistes que demà, a primera hora, anirà la intervenció sobre les pissarres bituminoses que ja ha estat ajornada per dues vegades per absència del ministre d'Agricultura, senyor Domingo. Per tant, és gairebé segur que demà no hi haurà prec ni preguntes. N'hi haurà, si la interpellació és breu; després es reprendrà el debat de totalitat de la Reforma agrària, en el qual hi ha inscrits disset oradors. Hom pregarà concissió, puix en cas contrari, el debat es faria inacabable, tota vegada que cal guanyar temps. Si això es pot lograr, hi haurà una sessió dedicada

a discutir els suplicatoris pendents de procediment i àdhuc tractar del Tribunal que ha de jutjar les responsabilitats. L'aspiració de la setmana serà acabar amb el debat de la totalitat de l'Estatut català, per tal de començar la setmana que ve la discussió de les bases.

Un periodista li va preguntar si el vinent dijous parlaria alguna signficada personalitat, i el President contestà que havia inscrits cinc oradors i sospitava que intervindria una persona de qualitat.

Un periodista preguntà si parlarien els senyors Sánchez Román i Ortega i Gasset i el President contestà que era molt possible.

Un altre periodista, aleshores, va dir-li que havien rumors que abans parlaria el senyor Azaña.

Aquest és el desig — contestà — però si parlen altres oradors, aleshores es tindrà que perllongar el debat.

El President desmentí que hi haguessin hagut conversacions entre el President i algun que altre grup polític i afegí que la cosa més important és que aquesta setmana s'acabi la totalitat. A la sessió del dijous parlaran els senyors Pi i Arsuaga, Jaen, Humbert Torres i Royo Villanova.

Aleshores, els periodistes, l'indicaren que intervindria el cap de la minoria agrària, senyor Martínez de Velasco i el senyor Besteiro contestà: —Doncs això es complica, perquè suposa que el cap del Govern parlarà el divendres.

ELS SOCIALISTES I EL SR. AZAÑA ESTAN D'ACORD

Madrid, 24. — Segons referències autoritzades, s'ha arribat a una unanimitat de criteri entre el president del Consell i la minoria socialista. Aquesta ha mostrat la seva conformitat amb els punts de vista en què s'ha de desenrotllar la intervenció del senyor Azaña, i per tant la minoria socialista seguirà les aspiracions del cap del Govern.

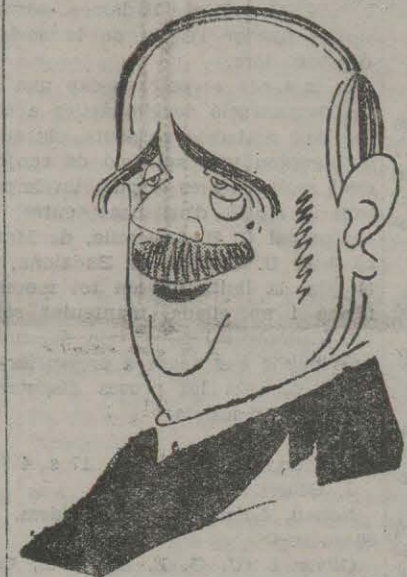
També sembla segur que el senyor Azaña parlarà en la sessió de dijous, contestant els oradors que han intervingut en la discussió de la totalitat de l'Estatut de Catalunya. Si el senyor Azaña intervé dijous, el senyor Maura parlarà divendres. Hom no sap quan intervendran els senyors Sánchez Román i Ortega i Gasset.

Les evasions de Puerto de Santa Maria

CADIZ, 24.—Comuniquen de Puerto de Santa Maria que els dos detinguts, Manuel Muñoz Baena i Plácido Martín Granado, que fugiren d'aquest penal, estaven en el mateix per haver pres part a l'assalt d'una masoveria a Herrera. Es creu que aquestes detencions donaran una pista segura sobre l'escapament de penat. S'han reconstruït els fets, fent-se passar per la galeria els presos, els quals empraren un minut en recorre'l.

WELLS A BARCELONA

Aquests dies és a Barcelona Mr. H. G. Wells, un dels homes que més s'ha esforçat a fer que el món funcioni amb una mica de solta. Mr. Wells, que és un gran novel·lista, va començar a fer-se remarcar, ara fa quaran-

H. G. WELLS

ta anys, amb les seves meravelloses novel·les d'imaginació, plenes de saludable intenció social. Des del principi va posar la seva fama i la seva art al servei de la consciència d'unitat mundial, que ell contribuïa a crear. A part de la seva obra més estrictament literària, Mr. Wells ha fet diversos grans serveis a la humanitat, entre els quals cal comptar la publicació de L'Esquema de la Història, La Ciència de la Vida i El treball, la riquesa i la felicitat de la humanitat. Aquest escriptor anglès és un dels homes que lluiten amb més èxit contra els egoïsmes nacionals i a favor de l'entesa de tots els homes de bona voluntat. Esperem que podrà establir a casa nostra els contactes que calen per a dur-se'n la impressió que correspon al veritable esperit de Catalunya.

EL TRAFIC DE BOMBES

Aquestes no les podem fer passar: són sevillanes.

Un sant metge (Cosme o Damià) en escultura de fusta policromada segle XV. (Llegiu a la pàgina 7 la informació relativa a la col·lecció Plandiura)